

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2011 > Specialrådgivning > **Giv græsmarken et forårseftersyn**

Giv græsmarken et forårseftersyn

Det er i den kommende tid, du skal ud og kigge efter, om der er meget sneskimmel i græsmarken eller områder, hvor græsset er udvintret. Herudfra skal du beslutte, om marken skal lægges om, eller det visne græs skal fjernes. Promilleafgiftsfonden for landbrug

Indholdsfortegnelse:

[Grundlaget for en konklusion](#)

[Tjek, om der er liv i planterne](#)

[Sådan vurderer du plantebestanden](#)

[Hvis plantedækket ikke er i orden](#)

[Normal forårspleje af græsmarken](#)

Foråret er tæt på. Græsmarkerne er igen synlige, efter en kold vinter med sne. Der er stor forskel på græsarealernes tilstand efter vinteren. I nogle områder har der været et beskyttende snedække og i andre områder har der været en længere periode med barfrost. Flere steder er der en del visent græs med sneskimmel. Det er nødvendigt, at det visne græs slås itu eller fjernes, hvis græsvæksten skal hurtigt i gang.

Vejr med skiftende tøj og barfrost kan stadig skade græsarealerne. Risiko for udvintring er afhængig af mange forhold og nedenstående skema kan være en støtte til vurdering af, hvilke arealer der er mest udsat.

Risiko for udvintring	Ubetydelig Betydelig Stor			
	Ubetydelig	Betydelig	Betydelig	Stor
Græsarealets alder	Nyt udlæg og arealer i 1. brugsår	2. brugsår	3 brugsår eller ældre	
Jordtypen	Lerjord	Lette jordtyper	Sand- og humusjord	
Græsarter i blandingen	Timote, engsvingel og strandsvingel	Alm. rajgræs og rajsvingel	Hybridrajgræs	
Græsarealets kondition i efteråret	En veltrimmet græshøjde på 6 til 9 cm inden vinter	Græshøjden forlang eller for kort	Forhøj kvælstof niveau på arealet evt. i kombination med en forkert græshøjde	
Barfrost	Diploid alm. rajgræs		Tetraploid alm. rajgræs	
Sneskimmel (Fusarium)	Tetraploid alm. rajgræs		Diploid alm. rajgræs	

Grundlaget for en konklusion

[Til top](#)

Hvad er yderpunkterne for en vurdering?

Er det et areal, der kun har haft et brugsår, har en god bestand af rødkløver, men græsserne har sneskimmel? Arealet vil forsat have et godt udbyttepotentiale især til slæt, hvis det hvide/lyserøde pergamentgræs (græs med Fusarium) fjernes/ødelægges, så solindstråling kan give energi til afgrøden. Kør først på arealet, når det ikke giver skader på bestanden af planter.

Er det et areal, der har haft to eller flere brugsår, har en god/stor bestand af hvidkløver, men rajgræsserne har sneskimmel eller er delvis udvintret? Udbyttepotentialet er stærkt reduceret, dvs. (40 til 50 pct.) af det normale udbytte. Pløjning og omlægning er løsningen.

Der kan være alle niveauer af udbyttetab mellem de to yderpunkter (A og B) Den endelige konklusion er selvfølgelig også afhængig af fodersituationen og behov for afgræsning.

Men husk! Når det er en ældre græsmark – så skal tvivlen ikke komme "den skyldige til gode". Er du i tvivl - bør du sætte ploven på traktoren og få hele arealet pløjet.

Tjek, om der er liv i planterne

[Til top](#)

Normalt er nye hvide rødder det første tegn på, at der er liv i planterne. Det er dog ikke en garanti for overvintring. Derfor skal de første livstegn over jorden følges tæt fra slutningen af marts og en evt. omlægning skal ske rettidigt i den første tredjedel af april.

Inden den endelige dødsdom afsiges over græsset, vurderes den samlede fodersituation:

- Kan afgræsningssæsonen gennemføres?
- Er der foder nok på lager?
- Hvordan er det mest hensigtsmæssigt at etablere et nyt græsareal?

Sådan vurderer du plantebestanden

[Til top](#)

Sædskiftegræs

På arealer med sædskiftegræs skal man være meget kritisk, når græsset vurderes. Der bør ikke være større pletter med dødt græs, medmindre der er en særdeles god bestand af hvidkløver, som kan erstatte produktionen. Pletter større end 20x30 cm, eller som en støvle str. 46 er for meget. Med hensyn til overfladedækning bør der generelt maks. mangle 5 pct. på arealer med græs og maks.10 pct. på arealer med kløvergræs.

Tæl de overlevende græsplanter i sårækken. Til afgræsning bør der være 30-40 og til slæt 20-25 planter pr. meter sårække.

Varigt græs

På arealer med varigt græs gælder samme krav til overfladedækning med græsser, som på sædskiftearealerne. Her kan man ikke tælle græsmarksplanterne i rækker, så der er kravene 300-400 planter pr. m² på arealer til afgræsning og 200 til 300 planter pr. m² på arealer til slæt.

Hvis plantedækket ikke er i orden

[Til top](#)

1. Omlægning

Hvis udvintringen opdages i tide, kan skaden begrænses. Den hurtigste måde at få et nyt græsareal på, er at udlægge det nye græs i en grønafgrøde - f.eks. grønbyg eller grønært. Skal det nye udlæg efterfølgende anvendes til afgræsning straks efter høst af dæksæden, skal mængden af græsfør øreges til 30-35 kg pr. ha. Skal arealet afgræsses, så snart det er muligt, kan man anvende 40 kg havre pr. ha som dæksæd som også afgræsses.

2. Isåning i eksisterende græsmarker

I yngre græsmarker (f.eks. i 1. brugsår) kan en tynd bestand af græs med **mindre pletter** repareres ved isåning af nyt græs eller kløvergræs, hvis det udføres først i april.

På ældre græsarealer med betydelige vinterskader er udbyttet af en isåning for dårligt. Den skal pløjes.

På alm. lette jordtyper kan isåningen ske med en alm. radsåmaskine, hvis såskærene strammes godt op, og der tromles efterfølgende.

På svære jordtyper (lerjord) bør man anvende en såmaskine med skiveskær - f. eks. en af Wäderstad typen.

Til isåning anvendes en lidt tidligere blanding, end der har været anvendt, hvis græsmarken skal henligge i flere år. Skal græsarealet kun bruges i denne vækstperiode anvendes ital. rajgræs eller hybrid rajgræs.

Billede fra en 1. års mark, hvor sidste slæt i efteråret 2009 ikke var høstet. I foråret 2010 blev det visne græs revet sammen med en rotorive og fjernet, så de grønne skud og kløverplanter kunne udnytte solens energi. Udbyttet blev tilfredsstillende højt.

Billede af en ældre kløvergræsmark i foråret 2010. Bemærk de mange døde græsser og få kløverplanter. Marken burde have været pløjet og en anden afgrøde etableret.

Normal forårspleje af græsmarken

[Til top](#)

Er græsarealet i orden, kan man gøre klar til at optimere græsmarksdriften efter følgende tjekliste:

Troml arealet for småsten, som er løftet op af frosten, og udjævn evt. muldskud, når jorden er så tør, at traktoren ikke laver skader på græsmarksplanterne.

Kun hvor der er visent græs efter afgræsning eller slæt i efteråret og på gamle græsmarker, kan det være nødvendigt at strigle det visne græs, men gør det først når det er tørt, så græsset kan knuses og det ikke giver spor i marken.

En strigling for at fjerne/knuse det visne græs, skal også vente til græsset er tørt. Er der hvidkløver på marken, må man ikke strigle så hårdt, at udløberne rives løs fra jorden. Det koster udbytte.

Kun ved store mængder visent græs kan man anvende græsmarksafpudser til at knuse græsset.

Lav en strategi mod muldvarpe, så de ikke bliver en plage. Der er mange, der har en fast aftale med en muldvarpejæger eller en ældre nabo, som koncentrerer sig om de små lådne dyr, så kvægbrugeren kan koncentrere sig om de dyr, der giver mælk.